

Recordant al seu fill Eusebi que va morir a Girona vorajant els noranta anys i al seu nét, el meu oncle Pepito, me'l figuro un home espigat com aquests dos esmentats que tenien una molt bella estampa.

El doctor Josep Pascual s'establí al carrer dels Dolors i si bé no puc pas precisar la casa, tenim que convenir que ho féu en el rovell de l'ou de la vila. El primer client que trucà a la porta per aconduir-se, fou un veí de la casa pairal que es deia Pere Torras i al cap de pocs dies un altre pagès, també de Llebrés, anà a apuntar-se. Després en vingueren dos de Campllonch, un de Llambilles i un del veïnat de Sangosta. Dins del mateix any 1829 el masover de can Ros de Riudellots va arrodonir l'esbós d'una clientela que entre tota li assegurava quatre quarteres, tres quartans i dos mesurons de blat mastall que és una barreja de blat i sègol o de blat i ordi. I el dia de Nadal que es quan cauen les mitges anyades en diner, es va inscriure el primer client de dins de la població: «Antoni Gruart de Plasa se ha conduït lo dia 25 de desembre de 1829 a preu de sis pessetes cada any».

Passà més d'un mes. El dia de la Candelera, Manuel Adrià del carrer de Vall i Jaume Casademont, conegut amb el motiu de «lo Ganxó», s'apuntaren per cinc i quatre pessetes l'any, respectivament. Després en el transcurs del mateix 1830 rebé el favor de la confiança de part d'altres onze convilantans més que el pagarien amb pessetes, i cinc d'altres, dels quals tres de Campllonch, amb blat. I amb aquestes perspectives, ben migrades, certament, Josep Pascual va maridar amb una noia del poble que es deia Margarida Vidal i Teixidor, filla de Salvador i Maria. La que després fou la meva besavia era una dona ben animosa que volgué ajudar al marit en la feixuga tasca de pujar una llar i no es va pas donar vergonya de posar un obrador on hi planxava. Les planxadores d'antany acostumaven a tenir un treball força actiu i remunerat. L'encarcament de l'època també es feia present en les robes del vestir: Cada setmana calia emmidonar i planxar la camisa, el coll i els punys; els enags i els faldellins.

Margarida tenia dos oncles que eren canonges de la col·legiata d'Ullà, prop de Torroella de Montgrí, on, de soltera, passava amb ells llargues temporades. Al seu costat aprengué de llegir i d'escriure, coneixements que moltíssimes persones, majorment les del sexe femení, no tenien pas. Margarida anava a l'església amb un llibre de missa i cridava l'atenció i qui sap si l'enveja de moltes d'altres senyores amb més pretensions de llinatge que ella, car, segurament, jutjada pels seus actes, no en tindria gaires.

Del matrimoni nasqueren tres fills: Domingo (1832) metge que el continuà en la seva clientela; Carme (1835) i Eusebi (1845) metge també. Esperit aquest una mica rodamón, viatjà com a metje de vaixell i més tard exercí la carrera a Bejucal (Cuba).